

Đi và i nhi u ngu i thu c các n n văn hóa khác, h th ng giáo d c Hoa K có v h t s c r ng l n và đa d ng đ n đ khó tìm th y các đ m chung. Tuy nhiên, trong cái m ph c t p và “trăm hoa đua n” đó, n n giáo d c Hoa K l i ph n nh m t cách xu t s c l ch s , văn hóa và các giá tr xã h i c a m t đ t n c luôn luôn đ i m i và liên t c ti n b . Nhìn chung, nét đ c thù c a n n giáo d c Hoa K đ c th hi n qua các tính cách nh t m c l n lao, t ch c hoàn b , đ a ph ng hóa rõ r t, c nh tranh m nh m , ph m ch t cao, và ngày càng đa văn hóa.

1. T m c l n lao

Các tr ng h c t i Hoa K -công c ng nh t , ti u h c và trung h c, đ i h c công ti u bang và đ i h c t - ch nào cũng có, và Hoa K ti p t c đ i u hành m t trong các h th ng giáo d c vĩ đ i nh t th gi i. Theo các con s c a Vi n Th ng Kê Giáo D c Qu c Gia Hoa K , trong niên khóa 2007-2008, có h n 75 tri u tr em và ngu i l n ghi danh theo h c t i các tr ng ti u h c, trung h c và đ i h c t i Hoa K . Thêm vào đó, còn có kho ng 6.8 tri u giáo viên và giáo s làm vi c t i các tr ng t m u giáo t i đ i h c. Theo S Th ng Kê Hoa K , s h c sinh và sinh viên theo h c t i các tr ng công l p Hoa K gia tăng m nh m nh t là trong giai đ o n t 1956 t i 1964, t c là sau Th Chi n 2 và Chi n Tranh Tri u Tiên. Trong nh ng năm đ u th k th 21 này, s s ghi danh t i các h c đ ng M l i lên cao nh m c đ gia tăng m nh m c a ngu i dân M g c Hispanic và các s c dân nh p c khác.

H th ng giáo d c Hoa K ngày nay bao g m kho ng 96,000 tr ng ti u h c và trung h c, c ng v i h n 4,200 tr ng đ i h c, tính t các tr ng đ i h c c nh h 2 năm cho đ n các tr ng đ i h c ti u bang c l n v i các ch ng trình b c c nh n, cao h c và ti n sĩ có sĩ s t 30,000 sinh viên tr lên. Trong s các tr ng đ i h c, lo i tr ng đ i h c công ti u bang (state universities) th ng có kích th c l n lao h n, b i vì trên th c t thì các tr ng này chi m h n phân n a sĩ s sinh viên đ i h c trên toàn qu c. Các tr ng đ i h c t i Hoa K c nh tranh nhau r t m nh m , m t ph n cũng là nh t tính t tr trong ngân sách c a m i tr ng. S ki n này cũng gi i thích t i sao nhi u tr ng đ i h c t i Hoa K có ph m ch t giáo d c r t cao so v i các h c vi n khác trên th gi i. Chi phí h ng năm dành cho h th ng giáo d c t i Hoa K , tính trung bình, lên t i m c \$878 t .

2. Tr ng công và tr ng t

Có nh ng tr ng công và t trên toàn cõi liên bang Hoa K . Trong s ph ng đ nh 55.8 tri u h c

Các đ̣c đ̣i m c̄ a n̄ n giáo đ̄c Hoa K̄

Tác Giả: Vann Phan

Thứ Sáu, 09 Tháng 10 Năm 2009 05:18

sinh tī u h̄ c và trung h̄ c trong niên khóa 2007-2008, có khō ng 6 trī u h̄ c sinh ghi danh theo h̄ c t̄ i các tr̄ ng t̄ , chī m 11% sĩ s̄ . Trong khi h̄ u h̄ t các tr̄ ng b̄ c tī u h̄ c và trung h̄ c t̄ i Hoa K̄ là tr̄ ng công, phân n̄ a các tr̄ ng đ̄ i h̄ c t̄ i đây là nh̄ ng tr̄ ng t̄ , bao ḡ m nh̄ ng tr̄ ng đ̄ i h̄ c danh tī ng nh̄ Harvard, Yale và Georgetown.

Các tr̄ ng đ̄ i h̄ c công đ̄ c tài tr̄ ph̄ n nào qua ngã thành ph̄ và tī u bang hō c có khi là liên bang. Sinh viên c̄ trú t̄ i thành ph̄ hō c tī u bang nhà tr̄ h̄ c phí th̄ p h̄ n b̄ i vì m̄ t ph̄ n s̄ tī n thū mà gia đình h̄ đóng đã đ̄ c dùng đ̄ tr̄ giúp vào ph̄ n h̄ c phí c̄ a h̄ . Nh̄ ng sinh viên không thū c quy ch̄ th̄ ng trú t̄ i Hoa K̄ ph̄ i tr̄ tī n h̄ c cao h̄ n.

Các tr̄ ng đ̄ i h̄ c t̄ (colleges và universities) đ̄ c tài tr̄ ph̄ n chính là do l̄ phí sinh viên ph̄ i đóng và tī n quyên t̄ ng c̄ a các t̄ ch̄ c t̄ nhân. Nhī u tr̄ ng t̄ có liên h̄ hō c có ḡ c gác t̄ các tôn giáo nh̄ Công Giáo La Mã, Tin Lành, H̄ i Giáo và Do Thái Giáo. Sinh viên t̄ i các đ̄ i h̄ c t̄ này không c̄ n ph̄ i có đ̄ o m̄ i theo h̄ c đ̄ c, nh̄ ng h̄ ph̄ i l̄ y m̄ t s̄ các l̄ p hō c môn th̄ n h̄ c liên h̄ t̄ i các tôn giáo nói trên m̄ i đ̄ đ̄ i u kī n t̄ t nghī p.

3. Chi phí theo h̄ c đ̄ i h̄ c

Chi phí theo h̄ c đ̄ i h̄ c t̄ i Hoa K̄ có th̄ thay đ̄ i th̄ t l̄ n lao, t̄ r̄ t ít tī n cho t̄ i khō ng \$50,000 cho m̄ t niên khóa. Chi phí này bao ḡ m h̄ c phí, ăn ã và các chi tiêu v̄ sách v̄ c̄ ng nh̄ h̄ c c̄ . Tính đ̄ đ̄ ng, chi phí theo h̄ c t̄ i nhī u tr̄ ng đ̄ i h̄ c có ph̄ m ch̄ t cao ã Hoa K̄ là t̄ \$20,000 cho t̄ i \$30,000 m̄ t năm.

4. Giá tr̄ c̄ a n̄ n giáo đ̄ c đ̄ i h̄ c Hoa K̄

Theo các con s̄ th̄ ng kê năm 2008 c̄ a S̄ Th̄ ng Kê Hoa K̄ , s̄ tī n l̄ ng trung bình mà m̄ t nḡ i M̄ ch̄ h̄ c t̄ i l̄ p 9 (khō ng 16 tū i) kī m đ̄ c là \$25,900 m̄ t năm. Nh̄ ng nḡ i có b̄ ng c̄ nhân (Bachelor's degree) kī m đ̄ c \$45,000 m̄ t năm, và nh̄ ng nḡ i có b̄ ng cao h̄ c (Master's degree) kī m đ̄ c \$72,800 m̄ t năm. Nh̄ ng nḡ i có b̄ ng tī n sĩ (c̄ Ph.D.) kī m đ̄ c trung bình \$81,000 m̄ t năm.

5. Tính đa văn hóa trong giáo đ̄ c Hoa K̄

Các đức đi m c a n n giáo d c Hoa K

Tác Giả: Vann Phan

Thứ Sáu, 09 Tháng 10 Năm 2009 05:18

Trong suốt 300 năm lịch sử d ng n c và phát triển đ t n c Hoa K , các h c đ ng là m t trong nh ng ch n n i đ u tiên v a h p th v a du nh p các n n văn hóa đa đ ng c a di dân t kh p n i trên th gi i t i đ nh c trên đ t n c này. Các tr ng h c t i Hoa K , cũng gi ng nh xã h i bên ngoài, ngày càng đa đ ng v ch ng t c và văn hóa. H i đ u th k th 20, con cái c a các gia đình di dân -mà h u h t là t Nam và Đông Âu-trần ng p các tr ng công m i n Đông B c và Trung Tây Hoa K . Ngày nay, các di dân m i t i p t c làm thay đ i s l ng cũng nh thành ph n h c sinh và sinh viên t i Hoa K , và s l ng h c sinh và sinh viên nh p c l n nh t ph i nói là đ n t các qu c gia M Châu La-tinh và Á Châu.

H c sinh M g c Phi Châu chi m 17% s s t i các tr ng ti u h c và trung h c. Tuy v y, h c sinh g c Hispanic đang chi m s s l n nh t t i các tr ng công. Cũng là đ i u bình th ng hi n nay khi th y nhi u h c sinh và sinh viên t i các tr ng h c, đ c bi t là đ c theo duyên h i m i n Đông và m i n Tây, lúc v t i nhà đã nói h ng ch c th ngôn ng không ph i là ti ng Anh, nh ti ng R p, ti ng Tây Ban Nha và ti ng Vi t, b i vì cha m và ông bà h là nh ng di dân đ n t n c ngoài. Cũng chính vì th mà, cho mãi t i bây gi , các ch ng trình d y ti ng Anh làm sinh ng th nh i v n gi nguyên t m m c quan tr ng nh h i th k tr c.

Và m c dù mang tính đ a ph ng hóa và đa văn hóa nh v y, các tr ng công l p t i Hoa K v n mang m t m u s chung và có m i liên h r t cao trên khía c nh t ch c và đ i u hành. M t sinh viên chuy n tr ng t California sang Pennsylvania ho c Georgia s g p nh ng khác bi t đ ng nhiên ph i có, nh ng, nhìn chung, n i dung các môn h c thì ở đ u cũng th . Đ i u c n ghi nh n là chính ph liên bang Hoa K không h b t bu c các tr ng trên toàn qu c ph i tuân theo m t h c trình chung ho c b t các tr ng ph i d y d theo m t tiêu chu n nào đó nh t i nhi u qu c gia khác trên th gi i.